Posamezna številka 1 Din. Poštnina pavšalirana.
Štev. 119. V Ljubljani, v sredo 20. junija 1923. Leto I.

JUTRANJE NOVOSTI
NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10·—, po pošti Din 12·—, inozemstvo Din 20·—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana".
Upravništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 13. ure.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Težka preizkušnja

Zadnji dnevi so postavili našo zunanjo politiko pred težko situacijo. Prevrat v Bolgarski je izbruhnil tako nenadoma, da smo se jedva zavedali in nismo mogli v prvem trenotku najti prave orijentacije. Mi smo že včeraj povdarili, da krivda na diplomatičnem neuspehu ne zadene našega zunanjega ministrstva ter celokupne vlade. Kakor prevladujejo v notranji politiki na našem jugu silne težkoče, tako tudi ni izostalo razočaranje na zunaj. Na znotraj imamo centrifugalne tendence, ki streme za razjedinjenjem narodne države. Da imamo pa kljub notranji nenotnosti še nekaj vitalnih točk, ki nas silno združujejo, dokazuje zunanjepolitična debata v skupščini. Poslanec klerikalne stranke je smatral za potrebno naglasiti, da Slovenci in Hrvatje niso bili nikdar proti edinstvu države. Vse drugače nas presojajo sosedje, v prvi vrsti Italija, ki ubija sistematično vsako inozemsko misel o bodočnosti našega naroda in naše države. V kampanji proti samostojnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev gre Italiji levji delež. Naše popolnoma upravičene narodne aspiracije na jugu in na Jadranu primerjajo italijanski publicisti z nenasitnim imperijalizmom bivše Avstro - Ogrske. Zdi se, da je ravno Italija pognala ta strah pred velikim jugoslovenskim imperijem tudi kramarski Angliji v kosti.

Ni nas iznenadilo stališče Anglije, ki je že od nekdaj pokazovala malo smisla za naše težnje in želje. Težko pa razumevamo stališče Francije, ki nam je stala doslej vedno prijateljsko ob strani. Mirno lahko rečemo, da je bila Francija edina zaveznica, ki smo ji zaupali brez pridržka in ji sledili na sleherni poti. Toda bolgarski prevrat je pokazal, da ima Francija na Balkanu in na vzhodu take interese, ki divergirajo z našim prestižem. Francijo vodi v njeni politiki protiboljševiška koncepcija. Njej je vsako sredstvo dobrodošlo, samo da je naperjeno proti Moskvi. Režim pokojnega Stambolijskega je bil utelešen agrarni boljševizem. V tem režimu so gledali mnogi politiki zapada prvo fazo Ljeninovega boljševizma. Tudi Franciji je bilo na tem ležeče, da se vrne Bolgarska v naročje liberalnega kapitalizma, zato je g. Poincaré poslal šefu revolucijonarne vlade svojo brzojavno čestitko. Političnо indiferentnemu čitatelju je bilo morda jasno, da se Anglija in Francija borita na kopnem za supremacijo nad evropskimi narodi. V trenutku, ko je Francija pozdravila novi bolgarski režim, smo mi začutili, da se je v Parizu porodila delikatna nedoslednost. Vsaj za hip je bila zopet vzpostavljena »entente cordiale ...«

Pustimo ob strani takozvani »socijalni moment«, ki ga pripisujejo nekateri beograjski organi stališču sosedne Romunije. To ne pada toliko v oči, kakor ono nesporno dejstvo, da je strah neslovanskih sosedov zakrivil današnjo situacijo, da je le ta strah pred slovanskim blokom na Balkanu diktiral simpatije za novi režim. Ne v Bukarešti in ne v Atenah jim ni bilo po volji, da bi se bilo kedarkoli izvršilo realno zbližanje med obema slovanskima državama.

V zunanji politiki imamo brez dvoma krizo, ki je tem občutnejša, ker smo trenutno izolirani. Sedaj nam manjka še samo inavguracija Gömbösovih ljudi na Madžarskem, pa je obroč reakcijonarnih, in kar je najžalostnejše: premaganih državic sklenjen, da nas s svojo prepotenco ogroža. Človeka se polašča slutnja, da smo po mišljenju mnogih »dobrih sosedov« naravnost — nepotrebno zlo. Odrekajo nam pravo do obstoja, a previdnost jim nalaga molčanje. Zavedajo se naše vojne moči, zato govore drugače, kakor mislijo.

Edina svetla točka, ki nas navdaja z upanjem, da naši nasprotniki prehitro triumfirajo, je naša slavna vojska. Naša skrb bodi, da se defetizem iz notranje politike ne prenese v to skupno, nevtralno organizacijo našega naroda. Na njo se lahko opiramo spričo zunanjih nevarnosti, in dokler se razmere na Balkanu definitivno ne uredijo, ostane armada glavna premisa našega narodnega in državnega obstoja.

Dogodki minulih dni nam dajejo mnogo lepih in koristnih naukov. Predvsem se moramo čimprej odstraniti od onega torišča, kjer se vrši ljuta diplomatična borba za dosego »kontinentalnega ravnotežja«. Mi ne moremo in nočemo biti žoga zapadnih velesil.

Kar se tiče Italije, smo mnenja, da vmešavanje v bolgarsko zadevo ni bilo v njenem interesu. Slepa strast jo je vodila k dejanju, ki ga bodo v Rimu nekdaj še bridko obžalovali... Mi smo bili napram Italiji korektni, izvrševali strogo vse prevzete obveznosti, bili smo do absurda popustljivi, vse to pa radi ljubega miru. Rim ni hotel razumeti naše dobre volje. Nismo se čudili, da so nam delali težkoče ob Jadranu. To je bilo prirodno. Toda Italija je nadaljevala svojo perfidno igro tudi v Makedoniji in ob Egejskem morju. Tako se igra Mussolini z ognjem, ki more upropastiti ne samo ves Balkan, nego tudi gospodarski razvoj Italije, v kolikor je prizadet ob Jadranu ter ob Egejskem morju.

Prepričani smo da bo vlada znala varovati naše interese. Naš položaj v mednarodnem pogledu sicer ni zavidanja vreden, a to nas nikakor ne sme uplašiti. Nasprotno: Delajmo z vsemi močmi za notranjo konsolidacijo, utrjujmo misel državnega edinstva in dopovedujmo si neprestano, da je vprašanje državne zajednice strašna alternativa življenje ali smrt.

Narodna skupščina.

Beograd, 19. junija. (Z) Danes se je pričela seja narodne skupščine ob 9. uri 30 minut. Predsedoval je Ljuba Jovanović. Po sprejetju zapisnika zadnje seje je prešla skupščina na dnevni red: Razprava o naknadnih in izrednih kreditih. Na seji je prišlo tudi do razprave o bolgarskem vprašanju in o ekspozeju g. dr. Ninčića, ministra zunanjih zadev, ki ga je imel včeraj. Prvi je govoril radikalni poslanec g. Kojić, ki je branil ekspoze dr. Ninčića. Med njegovim govorom so delali z demokratske strani medklice. Posebno je govornika prekinjal g. Svetozar Pribičević. Za g. Kojićem je govoril zemljoradnik Voja Lazić, ki je kritiziral ekspoze g. Ninčića, nato pa prešel na vprašanje naknadnih in izrednih kreditov ter tam kritiziral nekatere postavke, posebno one, ki se tičejo dispozicijskega fonda ministrstva za zunanje zadeve. Na to je govoril demokratski poslanec g. Slavko Šečerov, ki je v svojem govoru napadal nekatere točke predloge o izrednih in naknadnih kreditih ter je predlagal neko resolucijo, ki pa ni bila sprejeta. Gosp. Slavku Šečerovu in prejšnjim govornikom je odgovarjal minister za zunanje zadeve dr. Ninčić. V svojem govoru je branil svoje včerajšnje izjave in se nato bavil s predlogo o izrednih in naknadnih kreditih, v kolikor se tiče njegovega resorta. Govorili so še poslanci Nastasijević, dr. Kumanudi (dem.), Cirković in klerikalni poslanec Nemanić. Ob 12. uri 30 minut je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri ob 8. uri 30 minut dopoldne.

SEJA MINISTRSKEGA SVETA.

Beograd, 19. junija. (B) Med sejo narodne skupščine se je danes ob 11. sestala vlada v ministrski sobi narodne skupščine k seji, ki je trajala eno uro Ministri so razpravljali o resortnih vprašanjih, kakor tudi o položaju v Bolgarski na podlagi zadnjih vesti, ki jih je prejela vlada. Izvoljen je bil nadalje odbor ministrov, sestoječ iz dr. Markovića, dr. Jankovića, Trifunovića in Trifkovića. Ta odbor ima izvesti unifikacijo plač, ki jih predvidevajo vojni, sodniški, uradniški in zakon o srednješolskih nameščencih.

Naši odnošaji s Poljsko.

Beograd, 19. junija. (B) Zunanji minister dr. Ninčić je prejel od novega zunanjega ministra poljske republike, Sejde, sledečo brzojavko: »Prevzemajoč posle ministra zunanjih zadev, mi je mnogo na tem, da uverim Vašo ekscelenco, da bom deloval na tem, da se še bolj poglobijo prijateljski odnošaji, ki že obstojajo med našima državama, na temelju harmoničnega in plodonosnega dela, ki nam ga nalaga skupno stremljenje po napredku in miru. Sejda, minister za zunanje posle.«

Na to brzojavko je odgovoril dr. Ninčić takole: »Prejel sem brzojavko, s katero mi Vaša ekscelenca naznanja, da ste prevzeli posle zunanjega ministra. Srečen sem, da sem naletel na tako odlično razpoloženje v pravcu poglobitve prisrčnih odnošajev, ki že obstajajo med obema deželama in uspešno doprinašajo k napredku in miru. dr. Ninčić.

Angleški glas za enotnost Male antante.

Beograd, 19. junija. (B) V zvezi z vestjo svojega beograjskega poročevalca, da se je pojavilo nesoglasje v Mali antanti glede skupne akcije proti Bolgarski, je objavila londonska »Morningpost« uvodnik, v katerem piše, da bi bila nesreča, ako bi bila Mala antanta deljena v sedanjem kritičnem trenutku. Enotnosti Male antante je uspelo preprečiti poskus pokojnega kralja Karla, povrniti se na madžarski prestol. Enotnost v Mali antanti bi bila tudi potrebna, ako bi Bolgarska poskušala kršiti neuillysko mirovno pogodbo. List upa, da bodo pregovori, ki se sedaj vodijo v Beogradu, dovedli do sprejetja skupne politike balkanskih držav proti Bolgarski. Tak sporazum balkanskih držav je tembolj potreben, ker so mnenja velesil deljena glede akcije proti Nemčiji v Poruhrju. Anglija in Francija bi morali računati z nevarnimi znaki, ki jih predstavlja revolucija v Bolgarski, ker se morajo nemiri in skrite ambicije v tej deželi vsak trenutek razviti v grozen požar. Zli duhovi na Balkanu živijo od deljenosti velesil. Zaradi tega upa »Morningpost«, da bosta znala London in Pariz oceniti pravi značaj bolgarskega prevrata. Ako Pariz in London vsega tega ne bosta videla, upa list, **da bodo znali Beograd, Atene in Bukarešta vsiliti Sofiji avtoriteto svoje skupne politike in udušiti vsako željo Bolgarske, da bi izrabila razdrapane razmere v Evropi in kršila neuillysko mirovno pogodbo.**

Političen proces v Zagrebu.

Zagreb, 19. junija. (Z) Pri današnjem nadaljevanju razprave proti Matošiću in drug je državni pravdnik predlagal, da se prečita brzojavka dr. Vladimira Matošića iz Splita in izjava Joe Matošića. Zagovorniki so zavračali te predloge državnega pravdnika in stavili svoje lastne predloge. Branitelj Košutić je predlagal, da se zaslišita priči dr. Rudolf Horvat in dr. Ivan Reberski in da se pozoveta k zaslišanju dva literarna izvedenca, ki naj bi po slogu pisave potrdila, da članki razen članka »Državna politika«, niso od g. Matošića, Kumičić je predlagal, da se zasliši kot priča kontoristinja Centralne eskomptne banke Radica Posavac, ki naj bi dokazala za enega obtoženih, da ni imel časa delati tudi pri »Hrvatskem borcu«. Državni pravdnik se je izrekel proti tem predlogom. Po posvetovanju je sodišče razglasilo, da uvažuje predloge državnega pravdnika in predloge zagovornikov ter odklanja samo predlog glede zaslišanja dveh literarnih izvedencev. Prečitala se je brzojavka dr. Vladimira Matošića iz Splita, ki se glasi: »Zavarujem se proti podlim neresnicam Matošićevim. Nikdar nisem bil v Beogradu in ne pisal v beograjske liste.« Obtoženi Matošić pravi, da je brzojavka potvorjena in da so jo spisali fašisti. Ne veruje, da bi njegov prijatelj Matošić kaj takega poslal. — Potem se je prečital spis državnega pravdnika, po katerem se Joe Matošić izjavlja, da je on lastnik in izdajatelj »Hrvatskega Borca«. — Nato je bil odrejen odmor, da so se priče telefonično pozvale. Ko je bila razprava zopet otvorjena, je bila prva zaslišana kot priča kontoristinja Radica Posavac, potem pa dr. Reberski, ki opozarja na to, da se često zgodi, da pridejo v liste tudi taki članki, za katere ne bi nihče od uredniškega odbora hotel, da se natisnejo. Dokazati tudi ne bi mogel nihče, kako so prišli v list. Kot primer navaja članek, v katerm so njega napadli, čeprav je bil on eden glavnih opor omladine.

Mednarodni odnošaji nove sofijske vlade.

Italija in Grška priznavate novo vlado. — Zanimiva izjava novega bolgarskega poslanika v Beogradu.

Beograd, 19. junija. (B) Kakor Beograd, 19. junija. (B) Kakor dopregovori in so se izmenjale note med Beogradom, Atenami in Bukarešto za ustvarjenje nove zveze, čije cilj je ohranitev miru na Balkanu.

Sofija, 19. junija. (B) Italijanska vlada je izjavila preko svojega poslaništva v Sofiji novi bolgarski vladi, da jo priznava kot legalno in da se bo energično upria v vsaki akciji, ki bi hotela izpremeniti novi status quo na Balkanu.

Atene, 19. junija. (B) Kakor poročajo listi, je grška vlada naročila svojemu zastopniku v Sofiji, naj stopi v stike z novo bolgarsko vlado.

Beograd, 19. junija. (Z) Danes je dospel semkaj iz Sofije tajnik bolgarskega ministra za zunanje zadeve, Miličev, ki je postavljen za bolgarskega poslanika v Beogradu namesto g. Ljudskanova. V Carihrodu se je razgovarjal z novinarji in izjavil, da gre v Beograd zamenjati Ljudskanova, dokler ne bi beograjska vlada priznala Cankovega revolucijskega kabineta in dokler mu ne bi dala agremenita za stalnega poslanika. Izjavil pa je, da se kot najresnejši kandidat za mesto poslanika v Beogradu imenuje Popozov, kasacijski sodnik v Sofiji, ki je sedaj v Parizu kot član razsodišča. Glede na položaj, ki mu ga je dalo ministrstvo za zunanje zadeve, ne prinaša Miličev danes v Beograd nikakih navodil. Govoreč o novi vladi v Bolgarski, je izjavil, da je ta vlada že določila svoje stališče v zunanji politiki. To stališče bo bolgarska vlada v najkrajšem času zavzela. Nova vlada stremi za tem, da ohrani dobre odnošaje z vsemi sosednjimi državami, posebno s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ter z državami velike antante. Miličev uverava, da bodo odnošaji med Bolgarsko in našo kraljevino mnogo globokejši in postavljeni na solidnejšo podlago, kakor pa so bili pod režimom Stambolijskega. Kar se tiče poslednjih dogodkov v Bolgarski, pravi, da je sedaj v vsej deželi popoln red in mir. Končno je izjavil Miličev, da so neresnične vse vesti o mobilizaciji v Bolgarski, kakor tudi vesti, ki trde, da nova vlada konferira z makedonstvujuščimi. Pravi, da so se makedonstvujušči sami vmešavali v zadevo, ki ima torej popolnoma drug značaj.

Beograd, 19. junija. (B) Novi bolgarski opravnik poslov Mikčev, ki je postavljen na mesto g. Ljudskanova, je dospel v Beograd. V kratkem pride tudi novi bolgarski poslanik na našem dvoru, Pažasov.

Sofija, 19. junija. (B) Nova bolgarska vlada je opustila vse kazni bivšim ministrom kabineta Radoslavova in tudi Radoslavovu samemu. Zaradi tega se pričakuje, da se Radoslavov vsak čas povrne v Bolgarsko.

Beograd, 19. junija. (Z) »Novosti« poročajo iz Bukarešte: Iz razgovorov nekaterih tukajšnjih oseb, ki so o vseh razmerah dobro poučene, se doznava, da so merodajni politični krogi v Bukarešti že vnaprej vedeli za prevrat v Bolgarski.

Sofija, 19. junija. (Z) Tukaj se je sestavil akcijski odbor, ki naj bi ujedinil vse opozicijonalne stranke, kar bi bilo podobno prejšnji Radoslavovi stranki.

Sofija, 19. junija. (Z) Po odredbi načelnika glavnega generalnega štaba polkovnika Davidova so se razdelile komitskim četam vojaške uniforme in državne puške. Poslali jih bodo v manjših skupinah v posamezne kraje, kjer naj bi po naredbi Todora Aleksandrova začeli s pripravami za nove volitve.

ZAROKA KRALJA BORISA?

Beograd, 19. junija. (B) Z ozirom na včerajšnjo vest Cicvarićevega »Beogradskega Dnevnika« in »Preporoda« o zaroki bolgarskega kralja Borisa z romunsko princezinjo Ileano, se je obrnil vaš poročevalec na ministrstvo za zunanje posle v tej zadevi in je izvedel, da naše zunanje ministrstvo še ni prejelo potrdila te vesti.

(Glej tudi poročila na 2. strani.)

Madžarski fašisti za diktaturo.

Beograd, 19. junija. (B) »Novosti« javljajo iz Budimpešte: Včeraj se je vršil tukaj velik shod probudenih Madžarov. Okrog polnoči so soglasno proglasili načelo diktature namesto dosedanjega predsedništva. Diktaturo bo izvajalo petero članov: Hejjas, Pronay, Sarmezey, Hegedüs in Herkey. Diktatorji so prevzeli vodstvo od Gömbösa, ki ne more javno delati kot podpredsednik vladne stranke, pustili so mu pa vrhovno moč v diktaturi. S shoda so pozdravili novega bolgarskega ministrskega predsednika Cankova, potem vodstvo fašistov v Rimu, polkovnika Bauerja in princa Otona.

Orijentska konferenca.

Lausanne, 19. jun. (Br.) Petnajsti teden konference že teče, a mir še ni bil podpisan. Za enkrat še ne izgleda, da bi bila kriza, na kateri boleha konferenca, premagana. Zavezniki, predvsem Francija, ne odnehavajo v vprašanju kuponov, ki jih mora plačati Turčija. Ta svota znaša letno 38 milijonov turških zlatih funtov.

Beograd, 19. junija. (B) Zadnje dni so se pojavile v listih vesti, da bo sklenila Grčija poseben mir s Turčijo v Lausanni, in da bosta isto storili tudi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev in Romunija. Te vesti ne odgovarjajo resnici. Kakor je doznal vaš dopisnik iz poučenega vira, ne bo naša država sklenila posebnega miru s Turčijo v Lausanni, ampak bo sklenila mir s Turki še-le tedaj, ko to store vsi zavezniki.

Katastrofalno bruhanje Etne.

Rim, 19. junija. (Z) Izbruh Etne postaja čim dalje hujši. Narodna milica in vojska pomagata prebivalstvu. Iz daljave se vidi strahovit plamen. Lava teče v tri smeri in sicer proti mestu Lingua glossa, proti Vasta Teziano in proti vzhodu. Prebivalstvo mesta Lingua glossa je večinoma evakuirano. Mesto ima 22 tisoč prebivalcev. Tri železniške postaje so zasute. Po poročilu Malladre, enega prvih vulkanofobov, se je bati, da bo ta izbruh jačji, kakor je bil leta 1911 ai 1919. Včeraj se je na seji ministrskega sveta razpravljalo o tej nesreči. Izraženo je bilo globoko sočustvovanje tamošnjemu prebivalstvu. Tudi kralj je preko enega svojih ministrov ki je odšel na lice mesta, izrazil narodu svoje sočustvovanje zaradi nesreče, ki ga je zadela.

NEMČIJA IN SOVJETI.

Berlin, 19. junija. (K) Državni zbor je danes v vseh treh branjih sprejel zakonski načrt o gospodarski pogodbi med Nemčijo in med sovjetskimi republikami Ukrajino, Belo Rusijo, Georgijo, Aserbejdžanom, Armenijo in republiko Daljnega vzhoda.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: Nastop gojencev »Dramatične šole«, ob 8. uri zvečer.
Opera: »Nikola Šubic Zrinjski.« Izv
Kino Ideal: »Pot k solncu.«
Kino Tivoli: »Sergije Panjin.«

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči teden: lekarna Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

Tombola „Gosposvetskega Zvona". — Kupujte srečke!

Dilema.

Nejasnost situacije. — Charles Gide in Mac Kenna o reparacijskem problemu.

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

Dr. A. P. Pariz, 17. junija.

Kakor v kaleidoskopu se spreminja slika politične situacije. Nobene jasnosti še ni glede temeljnih orisov ureditve, in niti predpogoji še niso znani, ki bodo omogočili nameravan razgovor. In vendar se že pojavljajo na obzorju prve konture nove skupnosti narodov, ki je vidna samo vztrajnim opazovalcem političnega življenja velikih narodov na zapadu.

Redki duhovi, ki jim brzina menjajočih se problemov dneva še ni utegnila raztrgati živcev, se bavijo danes z globljimi vprašanji. Vaš dopisnik je včeraj prisostvoval seji francoskih in angleških teoretikov narodne ekonomije. Velikega pomena so razmotrivanja, ki jih povzemam iz mišljenja znanega francoskega profesorja narodnega gospodarstva Charlesa Gida:

»V dveh, treh mesecih se bodo brezdvomno sestali odposlanci evropksih narodov na kongresu, čegar naloga bo pač največja in najusodnejša, odkar se shajajo predstavniki narodov. Poleg reparacijskega problema, ki je v resnici evropski problem, se bodo obravnavala še druga vprašanja, ki so deloma politične in deloma gospodarske prirode. Omenjam naj le razširjenje Društva narodov, razmerje zapadnih sil do Sovjetske Rusije ter v slednjem času projektirano »Zvezo baltiških držav«.

Reparacijski problem tvori še vedno jedro današnje krize. To vprašanje definitivno rešiti, pomeni: postaviti življenje evropskih narodov na novo podlago. Vzemimo danes samo ta kompleks problemov — pri tem pa moram pristaviti, da je tudi v Ameriki in v Angliji predmet resne diskusije: Kakšen bo v gospodarskem in finančnem pogledu položaj dolžnikov v Evropi, ako Nemčija prične z nadaljevanjem svojega plačevanja ter z dobavami v naturi?

Zdi se, da se bo v najkrajšem času sklenil sledeči kompromis: Od gotovega dne naprej plača Nemčija zaveznikom letno približno 2 in pol milijardi zlatih mark, od te vsote pa bi znašale dobave eno milijardo mark. Francoski delež na gotovinskih plačilih bo znašal predvidoma 800 milijonov zlatih mark. Eksportna bilanca Francije je, kakor znano, sedaj uravnotežena, to se pravi: import in eksport polnovrednih deviz sta v ravnotežju. Če odračunamo nekaj potresljajev, ki jih povzročajo borz. manevri in pa nekoliko nejasen političen položaj, vidimo, da se drži deviza Pariz na vseh inozemskih denarnih tržiščih na enaki višini. Posledica povečanega dotoka zlata bi to ravnotežje, ki je v korist francoskemu franku, brezdvomno motila, zato ker bi bilo povpraševanje večje, nego je bila ponudba. Ta hausse bo ožigosana z vsemi znamenji nezdrave visoke konjunkture in bo na vse naše gospodarsko življenje kvarno uplivala.

Ta situacija se bo poostrila, ko bodo nemške dobave zožile tržišča francoske industrije. Nenadni porast franka bo imel za posledico, da proti tehnično nadkriljujočemu nasprotniku ne bomo mogli vzdržati konkurence. Ako se pa k temu pridruži še stagnacija v notranjosti, povzročena vsled razpečavanja cenenega nemškega blaga, mora tako stanje v doglednem času privesti do katastrofe. Kakor vidite, nima posebnega smisla, zahtevati po neki šabloni čim večjih reparacijskih plačil. Mnogo večjega pomena je splošna pogodba med gospodarskimi silami, ki naj na zdravi podlagi regulira produkcijo in razdelitev dobrin«.

»Stanje Velike Britanije bi se silno poslabšalo, ako bi se Nemčija na sedanji bazi zavezala plačevati tako visoke vsote. Neki nemški državnik je rekel sledeče: V trenutku, ko bi Nemčija z vso resnostjo začela izpolnjevati svoje obveznosti, bi morali ugasniti vsi tvorniški dimniki na svetu. Francija bi živela za silo tudi kot narod rentirjev, tudi če se iz njenih dimnikov ne bi več kadilo. Za Anglijo bi bil to njen pogin. Preostane samo eno: Ustvariti se mora pogodba, ki ne bo urejevala v prvi vrsti produkcije, tembolj pa njeno razdelitev. Najmanj 200 milijonov prebivalcev Evrope je izločenih, ker se jih ni uvrstilo v vrsto kupovalcev odnosno konsumentov. V tem grmu tiči zajec. Vsaka druga rešitev ustvarja novi kaos, novo zmedo.«

Že v najkrajšem času bo stal upliven mož na uglednem mestu: Mac Kenna. Gornje ideje so večinoma tudi njegovo mišljenje. Njegov vstop v angleško vlado nam je najboljši porok, da bo izdelan bodoči statut narodov v duhu gospodarskega racijonalizma.

Slovanski svet.

— **Dr. J. L. Holuby mrtev.** V Pazinhu pri Bratislavi je preminul zadnji petek evangelski senior dr. J. L. Holuby, odličen slovaški narodni delavec in botanik. Narodni in znanstveni pomen dr. Holubyja je bil nedavno tudi formalno odlikovan, ko mu je bil ob njegovi osemdesetletnici podeljen častni doktorat Karlovega vseučilišča. Rajni se je rodil v Lubiru v nitramski župniji. Po dovršenih bogoslovskih študijah je deloval kot evangelski župnik v Trenčinu. Poleg botanike se je bavil v znatni meri s folkloristiko, a zadnja leta tudi s cerkveno povestnico in cerkvenim pesništvom. Bil je dober govornik ter je s svojim govorniškim darom mnogo pripomogel k probujenju slovaškega naroda. Izmed njegovih botaniških del je najdragocenejša »Flora des Trentuhiner Comitates, ki mu je pridobila slavo tudi v inozemstvu.

— **Velikost slovanskih držav.** Vse slovanske države merijo 19,679.558 štirijaških kilometrov ter imajo 227,194.558 prebivalcev, in sicer: Češkoslovaška republika 140.586 štir. km in 13,595.816 prebivalcev, kraljestvo SHS 252.254 štir. km, pa 12,792.912 prebivalcev, Poljska 386.619 štir km. 27 milijonov 906.000 duš, Rusija 18,325.000 štir. km in 136,425.000 občanov, Ukrajina 465.000 štir. km pa 31,602.000 prebivalcev ter Bulgarska 110.000 štir. km pa 4,873.128 državljanov.

— **Hočejo tja, kamor še ne spadajo.** — »Prager Tagblatt« poziva sudetske Nemce, da bi končno urbi et orbi razglasili naslednjo dejanjsko politično resnico: »Velika večina nemškega sudetskega naroda si želi aktivne, pozitivne nemške politike v mejah te države. Nemški narod odklanja iredento kakor blaznost ter si želi, ker se ne morejo predrugačiti svetovni dogodki, v okviru novega državnega ozemlja kakor enakopravni činitelj soodločevati usodo svojo.« — Češkoslovaško stališče napram vstopu Nemcev v vlado je pojasnil dr. Kramař v svojem zadnjem govoru v Melniku. Dokler ne bodo Nemci pripoznali republike za češko-slovaško narodno državo, dokler ne bodo pripoznali versaillskega miru in se ne sporazumejo s Francozi, ni sploh mogoče govoriti o tem, da bi Nemci vstopili v vlado. In teh nazorov je tudi velika večina naroda.

MADŽARSKE REPARACIJE NAŠI DRŽAVI.

Beograd, 19. junija. (B) Naša kraljevina je dobila od Madžarske na račun reparacij in povračila tekom meseca maja tega leta 13.930 ton premoga 442 konj. Kar se tiče povračila, ni Madžarska poslala nič tekom maja, ker so tozadevna pogajanja še v teku.

Grški glasovi o sofijskem prevratu.

»Elefteron Vima« prinaša izpod peresa bivšega ministra Rendisa članek, pod naslovom »Zelena odeja«. Člankar izvaja med drugim sledeče: »Prevrat v Bolgarski vsekakor ni rezultat trenutnega vrenja. Vstaja je bila pripravljena že davno, samo da so čakali na ugoden moment. Pustili so vlado g. Stambolijskega, da realizira svoj vpliv na zboljšanje pogojev v neuillyski mirovni pogodbi. Morda so celo čakali, da se Grška radi pacifističnega stališča g. Stambolijskega osokoli ter se vrže v novo vojno s Turčijo. Važni sta predvsem dve činjenici, ki sta prisilili nacijonaliste k uklonitvi seljačke stranke. Prva je preganjanje makedonstvujušch in razpuščanje njihovih organizacij, druga je podpis mirovne pogodbe s Turčijo v momentu, ko so izgubili vsako nado, da se bo Grška zapletla v novo vojno...

Nova vlada v Sofiji je brezdvomno vojaška in nacijonalistična. Takozvani makedonski element je dobil ponovno vpliv na sosedne države. Bolgarska se je zopet povrnila v stanje, v katerem je bila pred porazom leta 1918. Zelena odeja miroljubne zemljedelske stranke, ki jo je celih 5 let nosil g. Stambolijski, je sedaj definitivno zavržena, a svetu se je odkrila militaristična golota. Tako torej: po turški restituciji se je začela pojavljati tudi bolgarska. Sedaj se šele pokazuje, **kako previdna je bila politika g. Pašića napram Bolgarski. S sigurnostjo** je predvidevati neobhodno zbližanje Grške, Romunije in kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v svrho kooperacije. Naj nikdo ne misli, da bo prišlo vprašanje Karagača med Turško in Bolgarsko do nepremagljivih težkoč. Te težkoče so izgledale leta 1915 veliko težje in vendar je prišlo med obema državama do sporazuma. Sedaj se bosta še lažžje spoazumeli, če ta sporazum morda že ne eksistira.

»Elefteros Tipos« piše pod naslovom »Makedonija Makedoncem sledeče: V inozemskem časopisju so se že davno širili glasovi o prevratu v Bolgarski, toda g. Stambolijski je te vesti ob vsaki priliki uradno demantiral. Toda odpor je dejansko obstojal. Ker njegovim nasprotnikom ni bilo omogočeno delati odkrito, so delali kolikor mogoče prikrito. Oropani svojih voditeljev, katere je g. Stambolijski obsodil na smrt in jih deloma pozaprl, so se zbrali okrog pristašev avtonomne Makedonije. Stambolijski je že od prvega dne zatrjeval, da bo izpolnil vsa določila mirovne pogodbe v interesu Bolgarske. List se bavi nadalje z ukrepi Stambolijskega po sprejetju niškega sporazuma ter s pretilnimi pismi, ki jih je dobival v zadnjem času. Njegova izjava: »Makedonija Makedoncem!« mu je silno škodovala. Makedonski element je vršil upliv na politično življenje bolgarskega naroda in v tem je vsebovana vsa tragika tega prevrata.

Organizacija NRS.

— **Celjsko tajništvo NRS.** Ker tajništvo še ni popolnoma organizirano, je zaenkrat mogoče samo pismeno občevati s strankami. Zadostuje naslov: **Narodno-radikalna stranka v Celju.** Vsled reorganizacije prosimo vse one, ki so že pred 15. majem pristopili in pristopa še niso obnovili, da to store čimpreje. Vse one pa, ki menijo pristopiti, naj napišejo izjavo, kot je objavljena v »Jutranjih Novostih« in jo z natančnim naslovom vpošljejo na naslov tajništva. — Srezki odbor NRS v Celju.

GLAVNO TAJNIŠTVO NRS SE NAHAJA V LJUBLJANI, WOLFOVA UL. ŠTEV. 1/I.

Položaj v Bolgarski.

Kakor poročajo iz Sofije, je posetil urednik »Epohe« zaprte ministre v V. okraju mesta. V istem zaporu se nahaja še 91 poslancev zemljoradniške stranke, nekaj novinarjev in drugih oseb. Ministra Muravjev in Bakalov sta izjavila, da nista upala, da bi vojska izvršila prevrat. Minister Bocev je izjavil, da je prevrat nezakonito delo ter da je bil naperjen proti zakoniti in ustavni vladi. Izjavil je: »Ustava ne predvideva prevrata. Mi smo v popolnoma svobodnih volitvah napolnili sobranje. Minister Nedeljko Atanasov je rekel: »Sedaj sem v zaporu in ne dam nobenega intervjewa.« Pristavil je, da ni mogoče, da bo še bolgarski minister. — Minister prosvete Omarčevski je izjavil, da se je bal edinole avtonomistov, ni se mu pa sanjalo, da bi vojska izvršila prevrat. Ko bi bili vedeli, je rekel, bi organizirali še pravočasno odpor. Jaz bi bil organiziral armado samih učiteljev. Časopis »Ilinden«, organ makedonske organizacije avtonomistov, ki je bil pod Stambolijskim zabranjen, je v Ruščuku ponovno začel izhajati.

KAKO JE STAMBOLIJSKI ZAHTEVAL ABDIKACIJO.

Minister notranjih zadev je izdal naredbo, po kateri se ima takoj zbrati ves materijal proti članom zemljoradniške stranke, ker se očividno mudi s predajo sodišču. Sofijska »Zora« objavlja, da se je hotel Stambolijski proglasiti kot car Bolgarske in sicer kot Aleksander II. Zemljedelska stranka, da mu je hotela kupiti krono. V nekem pismu, ki so ga našli v osebnem arhivu Bakalova, je Stambolijski zahteval od kralja Borisa abdikcijo.

LAŽNJIVE VESTI O REVOLUCIJI V BEOGRADU.

Dopisnik »Vremena« je javil iz Sofije svojemu listu, da je »Zora« od nedelje zjutraj objavila vest, da je z istodnevnim ekspresom dopotoval iz Beograda neki korespondent, ki je baje gledal vojne operacije po beogradskih ulicah. Ker je videl strojnice na ulicah, je mislil, da je Pašićeva vlada strmoglavljena, ministri pa aretirani. Sam Pašić, je izjavil ta novinar, je bil aretiran v trenutku, ko je hotel pobegniti skozi neko okno. To vest je naš ataše za časopisje še istega dne dementiral preko bolgarske brzojavne agenture.

Rumunski tisk o bolgarskem prevratu.

»Vitorul« piše: Res je, da so že od nekdaj vladale inteligentne manjšine, kontrolirane po zavedni manjšini ali pa tudi brez kontrole. Tako zvane vlade proletarijata ali naroda, kakor na primer v Sovjetski Rusiji, so tragične komedije. Stambolijski je poizkusil dementirati zgodovino. — Hotel je pod masko seljaške tiranije rušiti selo, to je civilizacijo Bolgarske. Uradniki, oficirji, profesorji, inženjeri in intelektualci so v zadnjem času živeli kakor parije. Mi — pravi list — nimamo nobenega interesa, mešati se v interne zadeve bolgarskega naroda.

»Epocha« prihaja v svojem uvodniku do sledečih zaključkov: V Bolgarski se je zgodilo, kar je bilo neizbežno. Situacija v Bolgarski ni bila v zadnjem času več normalna. To je bila diktatura, ki je dosegla svoj vrhunec in je vsled tega morala pasti. Dogodki v Bolgarski so resen memento za romunsko vlado.

»Timpul« smatra, da je moral pasti Stambolijski kot neiskren človek. On je preveč podcenjeval razne sloje ter je preveč podrejal njihove interese svojim lastnim interesom. Medtem ko si je pripravljal v notranjosti prevrat, je na zunanjepolitičnem polju mnogo pripomogel, da se je pričelo Bolgarski več verovati. Uspelo mu je popraviti, kar so pred njim pokvarile vse druge vlade. Sklepoma postavlja list paralelo med vlado Bratiana in med Stambolijskim in konstatira mnogo sličnosti. Padec bolgarskega tirana bodi glasen opomin tiraniji g. Bratiana in njegove stranke.

Angleški komentarji.

»Daily Chronicle« piše, da je postal neki germanofilski profesor nepričakovano drug Mussolini. Cela dežela je zastrupljena z vojno groznico. V Sofiji se vidijo scene, ki spominjajo na začetek balkanske vojne. Odpuščeni vojaki prihajajo k vojaškim komandam, da se vpišejo v armado. Vlada je naznanila, da ne bo povečala števila vojaštva. To ni bilo potrebno, **kajti vojaki prihajajo sami pred vojno ministrstvo, da se vpišejo v armado.** Vlada pravi, da jo ti dobrovolici skrbijo, ali na drugi strani jih pa ne odbija, kakor bi bilo pričakovati. Evropa, predvsem pa zavezniške države, lahko sedaj gleda, kako rekrutira bolgarska vlada dobrovoljsko vojsko, ne da bi se pri tem pregrešila zoper neuillyski mir. Bolgari, ki so drugače flegmatičen narod, gorijo sedaj v plamenu, ki je lasten samo latinski rasi. Novi režim razpolaga najmanj s **50 tisoč bajoneti.**

»Daily News« objavlja pod naslovom balkanska revolucija obširen članek, v katerem izvaja med drugim tudi to-le: Bolgarska revolucija, katero so gotovi krogi prorokovali že pred nekaj dnevi, je dozdevno pokret, ki gre na desno stran. Za inozemce je največje zanimanje, dali bo Bolgarska užalila ono, kar imenujejo diplomati: delikaten položaj na Balkanu. Vsak prevrat odnosno vsaka sprememba v notranjosti kake balkanske države je v času, ko se rešuje vprašanje bližnjega vzhoda, dvojne važnosti. Velike važnosti je ta prevrat za Grško, ki je bila vsled zaupnega stališča bivšega ministrskega predsednika zelo pomirjena. Ne oziraje se na miroljubne ali ofenzivne namene novega režima je jasno, da prihod nove vlade ne more napraviti v Lausanni dobrega utisa. Konferenca tudi ne bo preje končala z delom.

V nedeljo, 24. t. m. se vrši tombola »Gosposvetskega Zvona« na Kongresnem trgu ob 3. uri popoldne in ne ob 4. uri, kakor je bilo pomotoma javljeno v listih. Srečke stanejo 2 Din, in se dobivajo v vseh trafikah in pri prodajalcih časopisov. Na dan tombole se prodajajo srečke pri več mizah, ki bodo postavljene po ulicah do tombole. Segajte pridno po srečkah v prid »Gosposvetskega Zvona«.

Jezikovno vprašanje v Belgiji.

V Belgiji bivata dva naroda: 2 milijona 885.000 Belgijcev govori francosko, 3,187.000 pa flamsko. Flamski jezik spada h germanskim jezikom in se razlikuje od nizozemskega približno tako nekako kot slovenski od srbohrvaškega. Jezikovni boj, ki se bije skoraj po vsej Evropi med pripadniki najrazličnejših narodov, se je pred leti začel tudi v Belgiji. Za časa vojne, ko so bili Nemci zasedli Belgijo, so, koder je le bilo mogoče, nadomestili francoski jezik s flamščino, v javnem življenju kakor tudi v šolstvu in tako namenoma z uničevanjem francoščine zasejali seme sovraštva med oba roda, ki sta do tedaj prijateljsko živela v eni državi v popolnem soglasju in popolni enakopravnosti.

Belgijski kralj Albert je po osvoboditvi svoje kraljevine izpod nemškega jarma obljubil v svojem kronskem govoru v novembru l. 1918 flamskemu prebivalstvu izpolnitev vseh njegovih teženj.

Flamci predvsem zahtevajo, da se francoska univerza v Gandu (Gent) pretvori v čisto flamsko univerzo. To univerzitetno vprašanje je danes ogelni kamen notranje belgijske politike. Parlament je glasoval za pretvoritev tega vseučilišča, toda senat je stvar odklonil. In tako je to vprašanje ostalo odprto in silni boj, ki se bije med obema narodoma, se je le še poostril. Belgijska vlada je podala demisijo.

Kriza v kateri se danes nahaja Belgija — ki pa nima nič skupnega z zunanjo politiko — ne izhaja samo iz jezikovnega ampak tudi iz vojaškega vprašanja. Socijalisti namreč hočejo, da se skrajša vojaško službovanje na šest mesecev. Flamci so se prijeli vojaškega vprašanja, da s pomočjo njega rešijo zajedno jezikovno vprašanje in tako je nastali položaj zelo zamotan. Desnica v parlamentu je mnenja, da se mora armada na vsak način okrepiti v času, ko zahteva vprašanje reparacij in zasedbe Poruhrja edinost vseh strank.

»Matin« se izraža zelo pesimistično o položaju: Za slučaj, da pridejo v Belgiji socijalisti na krmilo, potem pomeni to konec vsakega sodelovanja s Francijo, da, celo z antanto, in vloga, ki jo igra Belgija v Evropi, bi se popolnoma spremenila.

Edino upanje se stavi v g. Theunisa ministrskega predsednika, ki je osebnost, vzvišena nad vsemi strankarskimi boji. Francozi in Flamci, ki so sedeli v njegovem kabinetu, niso nikoli privlekli na ministrske seje jezikovnega vprašanja, temveč so ga obravnavali zunaj. Naravno stvar ni mogla iti dolgo tako naprej. Za vlado je vedno težko biti brez mnenja v vprašanju, ki razdira vso deželo. In tako je prišlo do padca kabineta. —žn—

Glas iz Maribora.

Takoj po osvobojenju se je začela pri nas prav lepo razvijati industrija. Ta narodno-gospodarski pojav je razumljiv, ker ima naše mesto po svoji naravni legi na severni meji naše države, ob Dravi in v neposrednem omrežju ogromnih sil velikanske Falske elektrarne vse v smislu našega novodobnega tehničnega napredka potrebne pogoje za ekonomično kar najboljši razvoj industrije in trgovine. V Mariboru in njegovi neposredni okolici, zlasti v Melju, v Pobrežju in na Teznem so se začela graditi velika industrijska podjetja. Stari slovenski pregovor pravi, da smo Slovenci podobni železni peči, ki se hitro ogreje, pa ravno tako naglo ohladi. Vsa naša javnost je bila spočetka vneta za vsa ta industrijska podjetja, kjer bi morali najti naši domači delavci primernega zaslužka, podjetniki pa ugodne prilike za primerno uporabo svojih prihrankov v tuzemskih narodnih podjetjih. Vsa ta podjetja pa sedaj nekako hirajo in propadajo, ne morda radi nesposobnosti tehničnega vodstva, in tam zaposlenega duševnega in ročnega delavstva, temveč zaradi narodne brezbrižnosti in suženjsko prirojene zanikernosti našega občinstva, ki zaslepljeno in omamljeno po tujem sijaju išče kritja vsakdanjih potrebščin v tujih, nam neprijaznih podjetjih, prezirajoč proizvode in izdelke naših domačih industrijalcev, obrtnikov in trgovcev. Stari pregovor se je torej nad nami zopet uresničil, ker se je ohladilo navdušenje za našo domačo industrijo. Delo je označba našega novodobnega kulturnega napredka, osobito na tehničnem polju. To ogromno delo pa bi ne imelo nikdar zaželjenega uspeha, če bi ne bilo tudi občinstvo, upotrebljajoč produkte tehničnih velikanov, segalo po teh proizvodih. Zadnji čas je, da se osamosvojimo! Gospodarska in socijalna samostojnost pa je odvisna od prevdarnega tehničnega in trgovsko dobro premišljenega pod vodstvom nesebičnih in požrtvovalnih moči se izvršujočega vsakdanjega treznega dela vseh onih narodno-gospodarsko in socijalno izobraženih sil, katerim ni na srcu le častihlepnost in staroavstrijska moda frakov in cilindrov, temveč pravo iskreno delo za dobrobit našega trojmenega naroda in naše edinstvene države.

Naši gostilničarji se bridko pritožujejo, ker jim vinotoči, katerih je v okolici v obilnem številu, delajo veliko konkurenco. Hudomušneži pravijo, da je nastala med oblskovalci okoliških vinotočev revolucija, ker so si nekaterniki ob zadnjih obiskih strgali podplate in obleko in se sedaj med seboj puntajo, češ, da bi bilo bolj praktično, srkati vinsko kapljico za potrebo — več si je itak nihče privoščiti ne more — v prijetni mestni krčmi ob prihranku izdatkov za nove podplate in poprej tako fine, sedaj pa zakrpane hlače.

Iz prosvetnega življenja.

GORENJSKI SLAVČEK »GRAND OPERA«.

G. ravnatelj Matej Hubad je ob prevzemu upravniških poslov kraljevega narodnega gledišča poročevalcu »Jutra« izjavil, da se hoče pri izbiri repertoirja v prvi vrsti ozirati na uprizoritev jugoslovenskih opernih del. Zvest dani obljubi je forsiral in dosegel uprizoritev Ant. Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«. Publika mu je zato odkritosrčno hvaležna. »Gorenjski slavček« je bil napisan pred petdesetimi leti in je popolnoma razumljivo, da to ni opera, katero bi lahko sodili s kritičnim očesom sedanjega časa. Ima dosti hib, pa tudi precej dobrih glasbenih misli. Zaradi vpletenih narodnih pesmi pa nosi izrazito slovenski značaj in je gotovo, da bo ostal trajno v repertoirju naše opere. Da je prišel na oder v dostojni izvedbi, imata zaslugo g. režiser O. Šest in g. kapelnik Jeraj. Prav iz gledišča pa smo izvedeli, da je baje g. ravnatelj opere, Friderik Rukavina (po svojih neštetih aferah s kritiki sila slaven mož), nekoč opero »Gorenjski slavček« porogljivo, zasmehljivo nazval »grand opero«. O tej izjavi je svojčal pisal že »Kmetijski list«. G. ravnatelj Rukavina, ki ima sila trdo kožo, ni reagiral, niti dementiral. Jasno pa je in dokazano, da je g. Rukavina bagateliziral vsak pojav na našem kulturnem polju, da nikdar ni imel smisla za našo umetnost. Ko je nazval »Gorenjskega slavčka« »grand opero«, je to vnovič potrdil. Ravnatelju prvega slovenskega kulturnega zavoda bi morala biti naša umetnost prva pri srcu, če je še tako revna in skromna. G. Friderik Rukavina naj bi bil vesel, da se je s pomočjo ščuke, ki je takrat imela zaslombo v vladi (ljudje božji, ne čudite se, da je pri nas v umetnosti odločevala politika!), s pomočjo opernega orkestra in zbora, katerima je bil dober, predober in popustljiv oče, pa ga danes oba črtita in sovražita vkljub enodušnemu protestu ljubljanskih glasbenikov vsedel na stolček opernega ravnatelja in naj bi lepo molčal. Kritika je njegovo umetniško delovanje skozi tri leta ignorirala in ga je pustila popolnoma pri miru. Škoda! Mož se ni poboljšal. In tudi če bi se bil, njegovega bagateliziranja slovenske umetnosti in naših kulturnih odnošajev na noben način ne bomo prenašali. Miroljubni ljudje smo in nočemo afer. V tem slučaju pa odločno zahtevamo od g. upravnika ravnatelja Mateja Hubada, ki ima edini zaslugo, da je našo opero izvlekel iz zavoženega tira prejšnjih sezon, da nauči g. Rukavino vsaj dostojnosti. Če g. Rukavina misli, da so ljubljanski glasbeniki izpremenili svoje nekdanje mnenje o njegovih umetniških zmožnostih, se temeljito moti. Povemo mu na glas, da si bomo znali poiskati sredstva in pripomočke, s katerimi mu po bliskovo lahko omajemo njegov, čeprav »definitivni« ravnateljski stolček. Če ljubi »magarace«, naj gre med nje! Bolje, da gre on od nas, kot da bi zapustile gledišče naše najboljše moči. Teh se silno boji, ker mu znajo gledati v karte. — Ta odkritosrčna beseda je bila že dolgo pripravljena. Toda čakali smo konca sezone in g. ravnatelj Rukavina naj ve, da se je dr. Criticus preselil iz Zagreba v Ljubljano ter da ima proti njemu gradiva na cento.

Glasbeni referent »Jutr. Novosti«.

— **Ljubitelje slov. gledališča** opozarjamo na javno produkcijo gojencev »Dramatične šole«, ki se vrši v sredo zvečer ob 8. uri v dramskem gledališču. Na sporedu so naši moderni (Cankar, Golia, Kette, Župančič) in Prešeren; nadalje mojstri svetovnih literatur: Calderon, Goethe, Heine, Schiller in Shakespeare. Vsi, ki se zanimajo za naš dramski naraščaj, naj ne zamude prilike, da se seznanijo pri tej priliki z našimi najmlajšimi. — Odbor »Udruženja gledaliških igralcev«.

— **Fr. Onič: Darovanje.** Izšla je zbirka v literarnih krogih znanega pesnika, zastopnika moderne smeri, Fran Oniča, z naslovom »Darovanje«. Knjiga je lično opremljena in bo vsled svoje vsebine vzbudila gotovo mnogo zanimanja. Naroča se pri Jos. Vidmar ml. in stane 10 Din izvod. O knjigi še spregovorimo v kratkem.

— **Gostovanje zagrebškega gledališča na Dunaju.** Neki dunajski konzorcij se je obrnil na upravo zagrebškega gledališča, da bi gostovala opera, balet in drama nekoliko dni na Dunaju. Uprava je sporočila dotičnemu konzorciju, naj napravi tozadevno pismeno vlogo z natančnejšimi pogoji.

— **Meddržavno-pravna akademija.** — Dne 14. julija t. l. bo v Haagu svečano otvorjena meddržavno-pravna akademija. Misel za njeno ustanovitev je sprožil že leta 1907. švicarski profesor Lipold. Otvoriti bi se pa imela šele l. 1914., kar je preprečila svetovna vojna.

— **Kartografski institut v Beogradu.** Bivši častniki vojaškega geografskega instituta, so dali inicijativo za ustanovitev prvega kartografskega instituta in geodetskega biroja v Beogradu. Institut je opremljen z moderno litografijo za izdelovanje vsakovrstnih zemljevidov. Obenem bo izdeloval vsa umetniška grafična dela: delnice, diplome, umetniške plakate itd. To je prvi svojevrsten institut v naši državi.

Dnevne novosti.

— **Izjava.** Ker se razni ljudje radi predstavljajo kot uredniki in celo kot glavni uredniki »Jutranjih Novosti«, izjavlja podpisano uredništvo, da bo te vrste gospodom posvetilo potrebno pozornost in jih v slučaju ponovne manije naznanilo kompetentni oblasti. — Uredništvo »Jutranjih Novosti«. Ivan Podržaj, glavni urednik.

— † **Milan Gjorgjević.** Včeraj je umrl načelnik finančnega ministrstva Milan Gjorgjević, znani radikalni publicist, v Banji Kovilači. Pokojni Gjorgjević je napisal knjigo o delovanju Jugoslovenskega odbora v emigraciji od leta 1915. do 1918.

— **Ukinitev oddelka za zaščito mladine.** Minister za socijalno politiko je sklenil ukiniti oddelek za zaščito otrok in mladine. Z istim odlokom so bili skrčeni trije odseki v enega z najpotrebnejšim osobjem. Na ta način je bilo reduciranih 7 načelnikov, 15 inspektorjev in 15 tajnikov, razen drugih uradnikov, ki so bili reducirani pri ostalih oddelkih.

— **Gojenci za pomorsko vojno akademijo.** Vojno ministrstvo je razpisalo natečaj za sprejem 40 gojencev v I. tečaj Pomorske vojne akademije v Gružu.

— **Izseljeniški potni listi.** Generalni izseljeniški komisarijat v Zagrebu objavlja v informacijo interesiranim izseljencem nastopno: 1. Vsi potni listi, ki so bili dostavljeni posredno ali neposredno za klavzuriranje generalnemu izseljeniškemu komisarijatu v Zagrebu za kvoto 1923/24, klavzurirajo se v ministrstvu socijalne politike v Beogradu in bodo dostavljeni lastnikom preko pristojnih oblasti (okrajnih glavarstev) še v teku tega meseca. 2. Vse prošnje za izseljeniške potne liste za Zedinjene države Severne Amerike, katere so bile v pretečenem letu odobrene po pokrajinskih upravah, odnosno ministrstvu socijalne politike, a niso bili izdani radi izčrpane kvote, so se poslali ministrstvu socijalne politike v Beograd na rešenje za kvoto 1923/24. 3. Vse prošnje, ki so bile predložene Generalnemu izseljeniškemu komisarijatu posredno ali neposredno do 1. januarja 1923 ali po tem času, vrnili so se pristojnim okrajnim glavarstvom, katere jih bodo po pregledu predložili v rešenje ponovno ministrstvu socijalne politike, izseljeniškemu odseku v Beogradu. 4. Vse prošnje za potne liste v ostale prekomorske države, bo od sedaj naprej reševal izseljeniški odsek ministrstva za socijalno politiko v Beogradu. 5. Generalni izseljeniški komisarijat v Zagrebu bo odstopil vse prošnje za potne liste, ki bi eventuelno pomotoma došle tem uradu, ministrstvu za socijalno politiko v pristojno rešitev.

— **Lesene hiše iz Nemčije.** Ministrstvo za socijalno politiko je bilo obveščeno, da je pripravljena nadaljna odpošiljatev 600 lesenih hiš, ki jih dobi naša država na račun vojne odškodnine. Hiše se bodo razdelile predvsem med oficirje in humanitarne zavode ter ostanek med državljane, ki so se pravočasno prijavili ministrstvu.

— **Zdravniški materijal iz Nemčije.** Ministrstvo za narodno zdravje bo v kratkem naročilo v Nemčiji precej raznega materijala za naše bolnice. Nabavo mora še odobriti komisija za državne nabave.

— **Kolonizacija Ovčjega polja.** Priprave za kolonizacijo rodovitnih delov Ovčjega polja se še vedno nadaljujejo. Dosedaj je bilo zgrajenih okoli 75 provizoričnih barak, v katerih zaenkrat stanujejo naši optanti iz Madžarske. Optanti, ki so se naselili že v pretečenem letu, so zgradili 25 zidanih hiš. Polja je letos posejanega okoli 50 ha; kakor kaže bo letina precej dobra.

— **Z ljubljanske univerze.** K pravnozgodovinskemu državnemu izpitu, ki se bo vršil koncem tega meseca, se je priglasilo samo 13 slušateljev. Precej kandidatov pa se je priglasilo k državoslovnemu rigorozu.

— **Izjava.** »Slovenec« z dne 17. junija l. 1923 je priobčil članek »Skandal«, v katerem meri z napadi na vseučiliškega profesorja dr. Lj. Hauptmanna. Radi tega njegovi slušatelji na kr. univerzi SHS v Ljubljani izjavljajo sledeče: 1. Ni taktno, da je »Slovenec« priobčil članek take vsebine ker prenaša čisto znanstveno razpravo na politično polje, da ruši avtoriteto znanstvenika pri ljudeh, ki niso znanstveniki in ker skuša kvariti ugled pred slušatelji. 2. Nasprotno pa moramo izjaviti, da imamo v g. prof. Hauptmannu učitelja, ki si je z načinom strogo znanstvene objektivnosti pri tolmačenju slovenske kot občne zgodovine pridobil naše neomahljivo zaupanje. Ljubljana, dne 18. junija 1923. Sledi 19 podpisov.

— **Član glavnega sekretarijata Društva narodov v Ženevi,** g. Đura Popović se je mudil te dni v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani in konferiral z zainteresovanimi krogi o ustanovitvi Udruženja za Društvo narodov. Oglasil se je tudi v našem uredništvu.

— **Novi Sad zahteva fakulteto.** Novi Sad zahteva, da se premesti pravna fakulteta iz Subotice v Novi Sad. Subotica se temu protivi in povdarja, da ima Novi Sad dovolj raznih ustanov.

— **Slava 26. pešpolka.** Dne 22. t. m. bo slavil 26. pešpolk v Sisku svojo slavo v spomin na zmago Hrvatov nad Turki v boju pri Sisku l. 1593.

— **Novi tramvajski vozovi v Beogradu.** Beograjska mestna občina je prejela iz Nemčije na račun vojne odškodnine nadaljne štiri tramvajske vozove, ki jih je takoj pustila v promet. V celoti je Nemčija dosedaj dobavila 20 tramvajskih voz.

— **Ekskurzija češkoslovaških otrok iz naše kraljevine.** Odbor »Češkega srca« v Pragi je organiziral letos ekskurzijo češkoslovaških otrok iz naše kraljevine v ČSR. Ekskurzije se lahko udeležijo samo zdravi otroci od 10. do 14. leta. Imenovani odbor plača potne stroške samo od češkoslovaške meje.

— **Akcija proti preklinjanju.** Po inicijativi »Lige preporoda« v Splitu, je bila podvzeta akcija proti preklinjanju, ki se mora iz kulturnega stališča strogo obsojati. V to svrho so pričeli podpisavati protest proti preklinjanju, ki so ga dosedaj podpisali že skoro vsi uglednejši meščani.

— **Oddaja ribolova v mestnem bajerju pod Tivolijem.** Ker je najemna doba ribolova oziroma ribarstva v mestnem ribnjaku pod podturnskim gradom (Tivolijem), potekla, bo oddal mestni magistrat ribolov, oziroma gojitev ribarstva dražbenim potom v najem. Dražba se vrši dne 25. t. m. v mestnem gospodarskem uradu. Dražbeni pogoji so na vpogled vsak dan ravnotam med navadnimi uradnimi urami.

— **V bolnico v Ljubljani** so pripeljali: iz Kranja delavca Franca Petriča in Ivana Jenko. Podrl se jima je pri neki stavbi inž. Horvata-Černe stavbni oder, pri čemur sta oba padla in dobila težke poškodbe na glavi in po životu. — Iz Malega vrha v Dolu pri Ljubljani del. Ivana Puša, kateremu je strla v kamnolomu skala levo nogo. — Iz Zagorja delavca v tamošnji steklarni Valentina Trinkavs, katerega je pograbil pri žaganju desk s cirkularno žago električni tok in ga vrgel ob tla. Mož je dobil teške smrtnonevarne poškodbe na glavi. — Dalje z Zagorja rudarja Rudolfa Žoharja, ki je padel na poti na delo in si zlomil levo nogo. — Iz Puterhofa nad Tržičem gozdnega delavca na pos. barona Brona Franca Miklja, kateremu je padlo pri podiranju dreves deblo na levo nogo in ga težko poškodovalo.

— **Okradena branjevka.** Na vogalu Gosposvetske ceste in Anton Knezove ulice je bilo vlomljeno v stojnico branjevke Francke Koširjeve v noči 17. junija. Tat je odnesel čokolado, salamo, klobase, fige in štruklje, ženski plašč, otroške čevlje in 550 Din denarja. Skupna škoda znaša 1500 Din.

— V **Prešernovi ulici** je bilo ukradeno iz dvorišča št. 5 trgovcu Mirku Tršanu kolo znamke »Waffenrad«, črno vredno 1000 Din.

— **Nezvest hlapec.** Jože Zupan, doma iz Praprotne police, hlapec pri trg. in pos. Borisu Černe v Sp. Gorjah je peljal po nalogu gospodarja 580 kg oglja k Leop. Lebarju na Bled. Dobil je za oglje 1147 Din. Denarja pa ni izročil gospodarju, marveč se mu je nalagal, da pride Lebar sam plačat prihodnjo nedeljo. Pred nedeljo je prosil Zupan za dopust, da obišče sorodnike v Ljubljani. Zupan se je odpeljal v Ljubljano, odkoder se ni več vrnil in odnesel s seboj 1147 Din.

— Na **Bohinjski Beli** sta vlomila dva postopača pri posestnici Ivani Stojanovi in ji odnesla iz podstrešja dežnik, čevlje, srebrno verižico, poročni prstan, rjuhe in denarnico z nekaj denarja. Skupna škoda znaša okrog 5000 Din. O tatovih še nimajo nobene sledi.

— **Zgubil se je** Jože Piškur, zasebnik iz Črne vasi, star 73 let. Mož je odšel 15. junija predpoldne od doma v Ljubljano, v namenu, da dvigne v Mestni hranilnici nekaj denarja. Je srednje velik, malo grbast v rjavi obleki s sivim klobukom. Izključen ni zločinski napad.

— **Podružnico Radičeve republike na Jesenicah** so menda hoteli ustanoviti nadebudni šolarji pod vodstvom profesorjev iz Karlovca. Neka šola iz Karlovca je priredila pretečeno nedeljo izlet na Bled. Na povratku so se šolarji in šolarice na postaji na Jesenicah, ko se je pričel pomikati vlak proti Ljubljani, tako drli v vagonih, kakor živali, ki jo prevažajo v Italijo. Klici «Živijo republika« in »dol s fašisti« so presenečenim Jeseničanom razgalili vso olikanost in izobrazbo teh »gostov iz Karlovca« in njihovih učiteljev...

— **Kranjske novosti.** Rodbinska tragedija. Pred nekaj dnevi se je odigrala v Kranju rodbinska žaloigra, ki je zahtevala tudi smrtno žrtev. V tukajšnji puškarni zaposlen boroveljski puškar, ki je živel že delj časa ločen od svoje žene, je s slednjo pri njeni vrnitvi v skupno gospodinjstvo tako grdo ravnal, da je bil na zahtevo žene obsojen pri okrajnem sodišču na večdnevni zapor. Sodna kazen pa je moža očividno spravila popolnoma iz ravnotežja in ga pritirala do skrajne maščevalnosti, kajti v ponovnem prepiru je ranil ženo s pilo na vratu, težko, ali ne nevarno, ter izgleda, da se je mislil osvetiti še strašnejše. Ta domneva je verjetna, ker je takoj na to sodil samega sebe, s tem, da si je prerezal vratne žile, ki so povzročile takojšnjo popolno izkrvavitev in smrt. Kaj je bil vzrok nesrečnim rodbinskim prepirom, ki so razbili zakon, ni znano. Dejstvo, da se je sam sodil tako ostro, mu polaga v grob nekaj človeških simpatij. Zapustil je dva otroka. — O težki nesreči, ki se je zgodila v soboto zjutraj pri popravljanju mestnega poslopja na trgu, je list poročal že v drugi zvezi.

— **Celjske novosti.** Celjsko sokolsko okrožje ima dne 8. julija zlet v Konjicah. Vsa narodna društva se opozarjajo na ta dan. — Okrajno glavarstvo je izdalo razglas, glasom katerega ne bo vsled širjenja škrlatice in drugih epidemij v bodoče dovoljevalo nikakih veselic, shodov, sejmov in enakih prireditev. Čim se bodo epidemije omejile, bo ta odredba takoj preklicana. — Občni zuor Ciril-Metodovih podružnic se bo vršil v petek 22. t. m. ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma. — Radi goljufije je celjska državna policija spravila na varno nekega Miho Stopinšeka iz Pečovnika.

— **Mariborske novosti.** V petek 22. t. m. se vrši seja mestnega občinskega sveta. Na seji se nadaljuje dnevni red prejšnje seje. — Maribor dobi na jesen novega odvetnika. Iz Sv. Lenarta se preseli semkaj ondotni odvetnik dr. Andrej Veble. — Glede na beračjo nadlego je izdal policijski komisarijat varnostni straži poostrene odredbe, ki bodo nadaljnje preplavljanje mesta z berači omejile. Od vsakega berača se bo zahtevala izkaznica glede identitete in tudi glede telesne sposobnosti. Raznim delomržnežem bo s tem njih lahko preživljanje na stroške drugih precej otežkočeno. — V torek zvečer je imelo Narodno gledališče svojo zaključno predstavo z Moliérovo komedijo: »George Dandin«. S tem zaključuje gledališče letošnjo sezono.

— **Mestna zastavljalnica v Ljubljani** bo od pondeljka 25. junija do nedelje 1. julija t. l. radi šlikanja in čiščenja uradnih prostorov zaprta.

— **Cenjeni gospodje** se opozarjajo na svitlo likane ovratnike. Prva dunajska higijenična pralnica in svetlolikalnica Pirš in Šimenc, Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

— **Najdena je bila** pretečene dni na poti s Kamniške Bistrice, denarnica z manjšo vsoto denarja in srebrna damska »Iko« ura z monogramom »Ruša«. Lastnik naj se oglasi pri g. Albinu Umniku, Ilirska ulica št. 20 II. nadstr. desno med 12. in 13. uro.

Novosti iz Primorske.

— **Prekrstitev krajevnega imena.** Zdravščina pri Gradiški je dobila drugo ime. Imenovala se bo »Poggio Terza Armata«. Domačini so proti temu imenu zelo ogorčeni. Ogorčen bo seveda tudi tisti, ki mora v Zdravščino večkrat pisati. Toda kaj dolgo ime, glavno je, da je ovekovečana armada, ki je toliko časa stala na onem kraju.

— **Smrt v valovih Soče.** V pretečenem tednu je prala v Soči dvanajstletna Ivanka Bašin, služkinja pri solkanski gostilničarki Fonovi. Nenadoma pa se ji je zdrsnil perilnik in nesrečno dekle je zginilo v soških valovih. Iz vode so jo potegnili malo pozneje. Bila je že mrtva. Njena smrt je vzbudila med prebivalstvom globoko sočutje.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— **Ziet skautov v Sarajevu.** Dne 28. in 29. t. m. se vrši v Sarajevu ziet skautov iz cele kraljevine.

— **Samomor vohuna.** V osiješki bolnici se je zastrupil madžarski vohun Stanimir Sekulić. Uprava si nikakor ne more razlagati, kako je mogel priti do strupa.

— **»Velikodušni« bogataš.** Osiješki listi poročajo, da je izgubil večkratni milijonar Puhl iz Slatine, svojo listnico s 45.000 Din. Listnico je našla neka kolporterka, kateri je dal Puhl 10 Din najdenine. Ona pa ni bila s tem zadovoljna in se je obrnila na odvetnika, da ji izposluje najdenino 4500 Din, ki ji pripada po zakonu.

— **Žalostna slika povojne morale.** Novosadska policija je odkrila »Klub svobodne ljubezni«. Člani te organizacije so se shajali v skritih prostorih, kjer so uganjali svoje orgije. Člani kluba se rekrutirajo iz ljudi, ki so izgubili že vsaki čut za poštenost. Nekaj teh elementov je bilo že aretiranih, za ostalimi pa policija pridno stika.

— **Začarana žena.** V občini Curug v Bački je skušala spraviti neka mlada žena svojega moža s sveta na zelo čuden način. Ni dolgo tega, kar se je Korinka poročila s trdnim posestnikom Kozarevom. Kmalu pa je spoznala, da ga ne ljubi in je sklenila, da ga spravi s sveta, ne da bi se morala zagovarjati pred oblastmi. Nekega večera je pričela proti polnoči vpiti in se zvijati, nakar jo je mož prestrašen vprašal po vzrokih. Odgovorila mu je, da so jo obsedle čarovnice, in bi jo gotovo umorile, ako se ji ni prikazal angelj in ji povedal za lek. Mož bi moral k Tisi in se tam trikrat skloniti v vodo. Mož je bil s tem zadovoljen in odšla sta k reki. Tam mu je ona zvezala roke in ga nato pahnila v vodo. Vendar pa se je možu posrečilo, da se je rešil in naznanil celo zadevo policiji, ki je »obsedeno« ženo kmalu izsledila. Zagovarjati se bo morala radi poskušenega umora.

— **Odstop žene proti odplačilu.** Policija v Skoplju je doznala, da je Vladimir Popović, nameščenec sanitetne uprave, odstopil svojo ženo nekemu kavarnarju za 5000 Din. Policija se je v to čedno in svojevrstno trgovino vmešala in preprečila njeno izpolnitev.

Šolstvo.

— **Iz ljubljanskega mestnega šolskega sveta.** O zadnji redni seji mestnega šolskega sveta, ki se je vršila dne 5. junija 1923, smo prejeli nastopno obvestilo: Predsednik proglasi sklepčnost, pozdravi navzoče, med njimi nove zastopnike mestne občine v mest. nem šolskem svetu z dostavkom, da se izreče bivšim za mnogoletno marljivo sodelovanje pismena zahvala, kar se soglasno sprejme. Na znanje se vzame poročilo o bistvenih prezidialijih izza zadnje upravne dobe in odobri se zapisnik zadnje redne seje z dne 23. marca 1923 brez ugovora. Poročili o personalijah in pa o daljših dopustih izza zadnje seje, dovoljenih ali pa prošenih, se ugotovi. Za razpisana učna mesta na II., IV. in V. mestni deški osnovni šoli se predlože višjemu šolskemu svetu terno-predlogi. Poročila o nadziranju zasebne deške osnovne šole v »Marijanišču«. V. mestne deške osnovne šole, zasebne dekliške meščanske šole v Licht. sirotišču, IV. mestne deške osnovne šole, mestne manjšinske šole, zasebne deške osnovne šole na Rakovniku, II. mestne dekliške meščanske šole, IV. mestne dekliške osnovne šole, I. mestne deške meščanske šole in mestne šole na Barju — vsa za šolsko leto 1922/23 — se vzemo soglasno na znanje in predlože višjemu šolskemu svetu v odobrenje. Zaeno z njimi se pritrdi tudi vsem nasvetom, oziroma naročilom glede poprav in nabav na teh šolah, ki jih je na pristojnem mestu izposlovati. Ko se reši dvoje internih vprašanj, zaključi predsednik sejo ob pol 7. uri zvečer.

— **Državna trgovska akademija v Ljubljani.** Priglasi za vstop v I. letnik trgovske akademije se sprejemajo 2. in 3. julija t. l. od 9. do 10. ure. Definitivno vpisovanje se vrši 11. in 12. septembra t. l. ob uradnih urah. — Ravnateljstvo.

— **Državna nižja realna gimnazija v Kočevju.** Prijave za sprejemni izpit v I. razred dne 29. junija od 9. do 11. ure. Zunanji učenci se lahko zglase tudi pismeno s tem, da pošljejo do tega dne po pošti rojstni list in zadnje šolsko spričevalo z opombo, da je izdano v svrho vstopa v srednjo šolo. Sprejemni izpit bo 30. junija. Točno ob 10. uri bo pismeni izpit, ustni pa popoldne po potrebi. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Pri vpisovanju se bodo sprejemale tudi prijave za Dijaški dom, ki se bo na jesen preselil v svojo lastno hišo. S prihodnjim šolskim letom se bo otvoril na zavodu na novo V. razred.

Iz društvenega življenja.

— X. sestanek znanstvenega odseka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo 20. t. m. v predavalnici Bolnice za ženske bolezni ob 17. uri. Predava g. podpolk. dr. Rikard Jug: »Hypertrophia prostatae in njena terapija«.

Dopisi.

— **Delavski gerent v Trbovljah.** Ni še nastopil naš novi gerent, ki se je povrnil iz dveletnega izgnanstva nazaj v Trbovlje, svojega mesta, že so začeli nasprotniki, zlasti gospoda in od njih plačani agentje, ki se nahajajo v najrazličnejših političnih strankah, se pripravljati, da bodo bruhali proti novemu gerentu in sosvetu ogenj in žveplo. Ali gospodje, mi razumemo vaše težave in težave vaših plačanih agentov, da vas silno bode, da stoji na čelu občine pravi zastop delavstva in to tistega delavstva, ki trpi in gara v temnih in črnih jamah, mi to dobro razumemo in se bomo znali varovati vseh intrig in lumparij od vaše strani. Naše delovanje ne bo delovanje posebnega poedinca, temveč delovanje širokih mas trboveljske občine; pri vseh odločilnih korakih bomo temeljito pogledali, kaj hoče široka masa in kakšne so njene zahteve; — za to bomo tudi pri občevali v našem glasilu vse delovanje in sklepe gerentskega sosveta, da more vsak kontrolirati, kaj se tudi v resnici dela. **Mi nočemo voditi tajne politike, mi nočemo voditi politike bratomornega boja med delavci-trpini, mi to prepuščamo ostalim strančicam, nam gre za to, da v resnici pomagamo našemu delavstvu in to tam, kjer ga najbolj čevelj žuli. Mi hočemo politiko miru in sprave, politiko kontrole širokih mas.** Da se bo pa to vršilo, vam je najboljša garancija gerent Miha Koren in imena rudarjev in ostalih, ki so trpeli leta in leta vsled neumne taktike otročjih ekstremistov. — Rudarj.

Gospodarstvo

INDUSTRIJA.

× **Češkoslovaška tekstilna industrija.** Kriza v tekstilni industriji je že močno ponehala. Od 122 tekstilnih tovarn, ki so bile vsled pomanjkanja naročil prisiljene popolnoma ustaviti obrate, jih je sedaj samo še 48, ki so nezaposlene. Vendar pa tudi ostala podjetja nimajo večjih naročil, tako da se boje ponovitve krize.

× **Zanimanje nizozemskega kapitala za češkoslovaško sladkorno industrijo.** Nekatere nizozemske banke se že dlje časa zanimajo za češkoslovaško sladkorno industrijo ter bi morali te dni priti njihovi zastopniki, da se pogajajo z zastopniki te industrije. Pogajanja se bodo vršila s posredovanjem neke praške firme.

× **Pocenitev železa v Avstriji.** Veletrgovci z železnino v Avstriji so znižali cene železu za 500—600 a. kron per kg. Do tega koraka so bili primorani radi občutne inozemske konkurence in pa vsled splošne velike stagnacije na trgu.

× **Sladkorna letina v Češkoslovaški.** Na Češkoslovaškem so posejali letos 20% več sladkorne pese, kakor lanskega leta. Stanje posetve je zelo ugodno ter bo Češkoslovaška letos izvozila mnogo več sladkorja, kakor lansko leto.

TRGOVINA.

× **»Statistika zunanje trgovine kralj. SHS za leto 1921«** je pravkar izšla ter se dobi pri vsaki glavni carinarni za ceno 100 dinarjev.

× **Položaj na sladkornem trgu** je zelo ugoden. Razpoložljive zaloge so se že precej zmanjšale. Špekulacija, ki je povzročila zlasti na Javi naraščanje cen, je doživela občutne izgube ter cene nazadujejo. Glede letošnje kampanje prevladujejo najboljše nade, zlasti ker je bilo vreme do sedaj za sladkorne nasade zelo ugodno.

× **Češkoslovaški izvoz in uvoz preko Trsta.** Lansko leto je uvozila in izvozila Češkoslovaška preko Trsta približno 30 milijonov stotov blaga. Češkoslovaška je sedaj v tržaški trgovini na tretjem mestu.

× **Sindikat za izvoz živine iz Romunije.** Bukareška družba »Zoon« je zaprosila pri rumunski vladi, da se ji dovoli osnovati sindikat za izvoz živine iz Romunije. Ta sindikat bi zavaroval vso notranjo potrebo ter bi centraliziral ves izvoz.

DAVKI — CARINE.

× **Carinski nadavek v Avstriji** znaša od 18. do 24. junija 14.400 a. kron.

× **Oddaja premoženja na Poljskem.** — Poljska vlada je predložila sejmu zakonski osnutek o prisilni 2 do 10% progresivni oddaji premoženja. Ta oddaja se bo porabila za kritje izrednih primanjkljajev državnih proračunov 1923, 1924 in 1925 ter jo cenijo na 750 milijonov zlatih goldinarjev, oziroma 8000 milijard papirnatih mark.

KMETIJSTVO.

× **Povečanje pridelovanja konoplje in lanu.** Trgovinsko in poljedelsko ministrstvo nameravata izvesti akcijo, da bi se v onih krajih, ki so prikladni, sejalo čim več konoplje in lanu. Kjer se bo pokazala potreba, bo dalo ministrstvo tudi seme na razpolago.

× **Posetev na Madžarskem** kaže zelo ugodno. Radi suše je sicer nekoliko zaostala, vendar škode še ni nobene. Madžari upajo, da jim bo prinesla dobra žetev izboljšanje krone.

PROMET.

× **Načrti za regulacijo Tise in Neretve.** Generalna direkcija voda je izdelala podrobne načrte in proračune za regulacijo Tise in Neretve. Krediti za ta dela, ki so že odobreni od ekonomsko-finančnega ministrskega komiteja, bodo odrejeni še ta mesec, tako da se bo pričelo z delom v najkrajšem času.

× **Internacijonalizacija Donave.** V petek so se sestali v Bratislavi k osmi seji delegati mednarodne komisije za internacijonalizacijo Donave od Ulma do njenega izliva v Črno morje. Na tej seji se bodo rešila vprašanja plovitbene policije, signalov in drugih znakov, kakor tudi vprašanje tranzita po Donavi.

× **Ponovno zvišanje železniških tarifov v Nemčiji.** Ker vsled naraščajoče draginje silno naraščajo prometni stroški, je sklenilo nemško prometno ministrstvo, ponovno zvišati železniške tarife.

DENARSTVO.

× **Porast leva.** Silno dviganje bolgarskega leva je precej presenetilo gospodarske kroge. Poročila iz Bolgarije pravijo, da so vzrok naraščanja leva veliki nakupi tobaka s strani inozemstva, vsled česar je prišlo v državo mnogo deviz. Pa je morda končno vse skupaj le političen manever!

× **Cene zlata in srebra v Nemčiji.** Po 4. juniju se je dvignila cena zlatom po 20 mark od 200.000 na 260.000 papirnatih mark. Srebro plačuje država 4000- do 5000krat višje od nominalne vrednosti.

DOBAVE.

× **Dobava metelj.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 2. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 20.000 brezovih in 5000 sirkovih metelj. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava špirita.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 2. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1000 litrov špirita. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Prodaja ladje »Perun«.** V pisarni intendantskega odseka odelenja za mornarico v Zemunu se bo vršila dražba ladje »Perun«, ki je usidrana v Tivtu (Boka Kotorska). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava moke.** Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 4. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 360.000 kg pšenične krušne moke (sipa 80%). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava telegrafskega papirja.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 100.000 kotačev telegrafskega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Prodaja lesa.** Direkcija šum v Sarajevu bo prodala dne 4. julija t. l. na javni dražbi okoli 26.400 kub. m lesa iglastih dreves na panju. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled

Izpred sodišča.

Ljubljana, dne 19. jun

POKVARJENI ŽELEZNIŠKI STROJI

so povzročili današnjo tiskovno pravdo in zanimivo obravnavo. Železniški stroj štev. 180535, — star, zaflikan — je bil na Jesenicah in strojevodje niso marali zaradi defekta ž njim v službo, dasi so trdili nekateri strokovnjaki, da je bil dobro zaflikan. Ta slučaj je dal povod strojevodji Marcelu Žorgi, da je priobčil v »Delavskih Novicah« »Poslano«, katero je kot zaupnik strojnega osobja, naslovil na ministrstvo saobračaja in državno pravdništvo. V tem poslanem trdi, da postopanje pristava drž. žel. v tej zadevi, ki je instruktor, izgleda tako, kot bi pristav Švajger absolviral fakulteto pri rajbenških pečarjih in da vodstvo kurilnice Ljubljana, drž. železnica, ne vrši svoje dolžnosti tako, kot bi jo moralo. Stroj 180553 in še 2 druga stroja so taki, da pod predpisanim pritiskom 14 atmosfer lahko vsak trenutek eksplodirajo. Obtoženi Žorga je ugotavljal, da je pisal to »Poslano« iz prepričanja in kot zastopnik strojevodij v njihovo brambo, uverjen, da je stroj res nevaren in je smatral ta svoj korak za dobro delo. — Izraz »studiral pri pečarjih« je udomačen izraz pri strojevodjih in se ne smatra za žaljivko. Zaslišanih je bila cela vrsta prič strojevodij in strokovnjakov, ki so vsi ugotovili sumljiv defekt.

Sodni izvedenec je izjavil, da je stara krpa na kotlu res razjedena, kakor tudi pločevina, vendar bi v normalnem obratu brez velikih naporov in tresenja še nekaj časa zdržala. Težko pa je izračunati in ugotoviti, kedaj bi postala ta krpa prešibka. Debelina stene se je sumljivo približevala meji, da poči. On sam bi nikakor ne vozil s tem strojem.

Drž. pravdnik je poudarjal, da postopanje železnice žal ni bilo tako, da bi se ne bilo ničesar bati.

Varnostne odredbe pri tej službi morajo biti take, da so uslužbenci sigurni. Zvedenec sam je priznal, da ne bi vozil. Radi tega izjavlja, da nima nič proti temu, če se to vpošteva kot olajševalna okolnost. Pač pa je smešil obtoženec pristava Švajgerja in presegel mejo kritike, vsled česar predlaga obsodbo. — Po kratkem zagovoru branitelja je senat obtoženca oprostil.

REKRUT IN KONDUKTER.

Peter Triller, pos. sin iz Virmož pri Škofjiloki, se je vozil dne 19. decembra 1021 s številnimi veselimi tovariši v Ljubljano. Pri tej priliki ga je obdolžil sprevodnik Petrič, da je fant razbil šipo, polomil okvir in ozmerjal sprevodnika Petriča. Ta stvar se že dolgo vleče. Triller je bil po dolgih zasliševanjih in obravnavah obsojen dne 10. februarja 1922 na 5 mesecev težke ječe. Stavil je predlog na obnovitev postopanja, ki pa je bil zavrnjen. Viš. dež. sod. pa je predlogu ugodilo in odredilo obnovitev kazenskega postopanja. — K današnji glavni obravnavi sprev. Petrič, ki je glavna priča ni prišel, ker je bil prepozno obveščen in službeno zadržan. Škoda je poravnana, obtoženec je doma prav na dobrem glasu in nekaznovan. On vstraja pri svojem zagovoru, da ga je sprevodnik zamenjal. — Po daljšem zasliševanju je bil Triller od obtožbe oproščen, ker je Petrič obtoženca takrat prvič videl, bil je velik nav al v vlaku in na kolodvoru, ubitih je bilo več šip, napravljenih več nerodnosti in zmota sprevodnika Petriča v razburjenju in gneči je mogoča.

USTA JE ZAMAŠIL

France Potočnik v prepiru prodajalki Majdičevi, s katero se je sporekel zaradi nekega otroka. Ker pa je napravil konec njenemu prepiru razburjen malo pretrdo, da ji je pritekla kri iz nosa in jo je tudi še malo udaril, je bil obsojen na 50 Din globe ali 1 dan zapora in mora plačati stroške.

Borzna poročila.

Beograd, 19. junija. Devize. London, povpraševanje 400, Pariz 528—530, New York 86—87, Ženeva 1565—1570, Solun 245—255, Milan, povpraševanje 390, Praga 264.50—265, Berlin 0.048—0.05, Dunaj 0.121—0.1215, Bukarešta 42—43, Budimpešta 0.95—1. — Valute. Francoski franki, povpraševanje 525. dolar, povpraševanje 85, drahme 238—245, češkoslovaške krone 264.50—265, levi 103—105.

Zagreb, 19. junija. Devize. Dunaj 0.1245,—0.12.55, Berlin 0.05—0.06, Budimpešta 0.87—0.92, Bukarešta 0—44, Italija, izplačilo 397—402.50, London, izplačilo 405—408, New York, ček 87.50—88.50, Pariz 535—345, Praga 265—267, Sofija 0—112, Švica 1580—1595, Varšava 0.055. — Valute. Levi 0—98, češkoslovaške krone 262—265, leji 0—49.

Zagreb, 19. junija. (Priv.) Devize. New York 87.50—88.50, Pariz 5.35—5.45 Švica 15.80—15.95, London 406—408, Dunaj 12.45—12.55, Praga 2.65—2.67, Budimpešta 87—92, Italija 397—402.50, Berlin 5—6, Varšava 0.05—0. — Valute. Češkoslovaške krone 262—265.

Curih, 19. junija. Otvoritev. Berlin 35, Holandija 218.60, New York 556.75, London 25.73, Pariz 35.30, Milan 25.15, Praga 16.71, Budimpešta 7, Zagreb 6.20, Bukarešta 2.75, Sofija 7.27, Varšava 40, Dunaj 78.50, avstrijske krone 78.50.

Curih, 19. junija. Zaključek. Berlin 40, Holandija 218.60, New York 555.75, London 25.73, Pariz 34.75, Milan 25.25, Praga 16,71, Budimpešta 7, Zagreb 6.25, Bukarešta 2.75, Sofija 7.20, Varšava 40, Dunaj 78.50, avstrijske krone 78.50.

Praga, 19. junija. Dunaj 4.525, Berlin 2.25, Rim 150.25, avstrijske krone 4.57, lire 152.25, Budimpešta 36, Pariz 207.75, London 153.125, New York 33.50, Curih 601.75, Beograd 37.50.

Dunaj, 19. junija. Devize. Beograd 807—809, Berlin 0.455—0.495, Budimpešta 7.70—7.80, Bukarešta 349—351, London 327.500—328.100, Milan 3211—3219, New York 70.985—71.135, Pariz 4369—4381, Praga 2127—2133, Sofija 929—931, Curih 12.745—12.775. — Valute. Dolarji 70.650—70.950, levi 908—912, nemške marke 0.44—0.52, funti 325.800—326.800, francoski franki 4310—4340, lire 3177.50—3192.50, dinarji 797—800, leji 361—363, švicarski franki 12.650—12.710, češkoslovaške krone 2110—2120, madžarske krone 6.90—7.10.

Berlin, 19. junija. Dunaj 219.45, Budimpešta 15.96, Milan 6359, Praga 4438.50, Pariz 8703, London 643.387, New York 139.650, Curih 25.087, Beograd 1705.50.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani

Vsevolod Mihajlovič Garšin:

Nadežda Nikolajevna.

Roman.

Nadaljevanje.

Moja neprevidnost in hitra jeza sta danes pokvarili vse. Moral bi biti hladnokrvnejši; saj sem spravil tega mirnodušnega človeka čisto iz sebe. Zgrabil je neko kopje in ga zapičil v tla, da so zažvenketala okna in sem moral oditi, ko sem videl, da je v najhujši meri razkačen.

Nekoliko dni nisem videl Lopatina. Včeraj sem srečal na ulici Helfreicha in previdno napeljal pogovor na njegovega prijatelja.

Ona prihaja k njemu vsak dan; slika napreduje hitro. Kako se pač zadržuje ona? Skromno in dostojanstveno. Vedno molči. Oblečena je v črno, zelo vesel, da je našel tak model; izprva je bil od veselja ves iz sebe, sedaj pa postaja zamišljen.

— Ne vem, Bezsonov, čemu se tako zanimate za to, — je rekel proti koncu grbavec. — Nikdar se niste brigali za glas te ženske. A bil je čas, ko bi jo bili lahko rešili... Sedaj je seveda že malo pozno... to je: pozno za vas...

Pozno za vas!... Pozno za vas!... kaj je hotel reči s tem? Mar ne tega, da je pozno zame, ni pa še pozno za njegovega prijatelja? Tepci!

Kako! Tudi ta Helfreich, ki se prišteva njegovim prijateljem, ki pozna boljše kot jaz njegovo razmerje napram sestrični — zaročenki —, tudi on ne razume, kako zlo se godi? Ne bodo rešili te ženske; Lopatin bo razbil samo srce ljubeče deklice in svoje...

Čutim, da sem dolžan in primoran nekaj ukreniti. Jutri pojdem k Lopatinu in se potrudim spoznati, kako daleč je že stvar. Danes pa se odpravim k njej.

Bil sem pri njej, a je nisem našel. Preselila se je neznano kam. Rekli so mi, da je razprodala svoje obleke. Poizkusil sem jo poiskati, a kljub prijavnemu uradu in služabnikom, ki so mi šli na roke, nisem mogel najti njenega sledu. Jutri pojdem k Lopatinu.

Nujno bo treba opustiti nekdanji način postopanja proti njemu. V Lopatinu sem se zmotil. Sodeč po njegovi nežnosti sem mislil, da človek lahko z njim govori v zapovedujočem tonu; reči moram, da je naš odnošaj v gotovi meri tudi opravičeval tako sodbo. Treba ga bo pustiti pri miru in uplivati na Nadeždo. Bil je čas, ko se je Nada po mojem mnenju menda nekoliko zanimala zame. Ako se le malo potrudim, mislim, da ju bom lahko razdružil. Mogoče vzbudim v njej staro čustvo in pojde potem za mano.

Dvoriti Nadeždi Nikolajevni! Ta misel se mi samemu zdi smešna, vendar se je bom poprijel. Čutim, da nimam pravice dopustiti, da Lopatin propade in se mu razruši vse njegovo življenje.

Sobarico za hotel Royal v Zagrebu se išče. Reflektira se na starejše ženske, strogo solidne in energične, ki so že več let službovale v prvovrstnih hotelih. Mesto dobro in stalno. Istotam se sprejme tudi perfektno kuhinjsko in točilno blagajničarko, ki je bila že več let v prvovrstni restavraciji. Nastop takoj. Ponudbe na lastnika Hotela Royala, g. Milana Canak, Zagreb, Ilica 44.

Različno kopalno perilo za dame in gospode!
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg štev. 10.

Nosite
Palma
kaučuk pete in kaučuk podplate!
Znižana cena!

Šentjanški premog
vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah za promptno dobavo
Šentjanški premogovnik AND. JAKIL, KRMELJ, Dolenjsko.
Prodajni urad v Ljubljani, Krekov trg 10.

NAZNANILO.
P. n. občinstvu se usojam uljudno naznaniti, da sem prevzel pekarno od gosp. Ivana Jakina, Dunajska c. 5.
Pripravljam tudi najfineje pecivo in nudim cenj. odjemalcem vedno sveže blago. Priporočam se za mnogobrojen obisk in zagotavljam cenj. odjemalce vedno točne in solidne postrežbe.
Z odličnim spoštovanjem
ANT. PRESKAR, pekovski mojster.

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3
nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za šivilje in krojače. Damsko, moško, otroško perilo. Najnovejše bluze v etaminu Površne jopice, volnene in modne jumperje. Nogavice, rokavice, majce kratke nogavice. Svilene in pletene samoveznice itd. po priznano najnižjih cenah. Na debelo in na drobno!

And. Jakil, tovarna kož in čevljev d. d.
prodajalna Ljubljana, Poljanska c. 13.
Nizke cene Solidno blago!! Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Jadranska zavarovalna družba, generalno zastopstvo v Ljubljani, Pod Trančo 2, javlja pretresljivo vest, da je njen odlični reprezentant za Slovenijo in ravnatelj, gospod

Josip Perdan
veletržec in posestnik, svetnik trgovske in obrtne zbornice itd.

v petek, dne 15. t. m. na Dunaju po dolgi, mukapolni bolezni preminul. Naš zavod, kojemu je pokojnik skozi dolgo vrsto let posvečal svojo neumorno delavnost, svoje obsežno strokovno znanje in vsestranske sposobnosti z največjo nesebičnostjo, utrpi z njegovo prerano smrtjo nenadomestljivo izgubo. Ohranimo ga v trajnem hvaležnem spominu.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika se prepeljejo v Ljubljano, kjer jih polože k večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu. Dan pogreba se objavi pravočasno.

V Ljubljani, dne 18. junija 1923.

Gradbeno podjetje arh. K. Krainer & Co. Jesenice.
Stalna stavbna vodstva: Ljubljana, Domžale, Zagreb
Izvršuje privatne in industrijske stavbe, načrte, proračune, cenitve, posebni oddelek za arhitekturo.

„MOJMIR“
Kreditna in stavbna zadruga Maribor.
Rotovški trg štev. 1
rabi stavbišča, stavbni materijal in stavbne delavce za Maribor, Celje, Ljubljana.

Za naše malčke!
Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:
Moj zverinjak
knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas Din 5·—
Moji ljubčki
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 6·—.
Mladi slikar
10 tiskanih predlog za pobarvanje z akvarel-barvam ali pastel-barvniki Din 3·—
Črnipeter
staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 3·—.
Vse se dobi v
:: Zvezni tiskarni :: in knjigarni v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5·—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Ia Posavina sir hlieb po 5 kg — kg Din 34·— šalje poštom Mlekarna, Sunja

Kuharica za vse pridno dekle z dobrimi spričevali, dobi takoj pri dobri plači v Mariboru dobro stalno službo. Stroški za potovanje se povrnejo — Ponudbe pod »Dobra služba«, na upravo lista.

Krasna nova vila z lepim vrtom in prostim stanovanjem v Ljubljani se ugodno proda. Vprašati pri društvu hišnih posestnikov, Dunajska c. 17 od 4.—6. ure ali pismeno.

Tri Blejska dekleta želijo vsled dolgega časa dopisovanja z inteligentnimi gospodi. Ponudbe pod „Radost, Mladost in Veselje“, na poštno ležeče Bled 2.

Dva dijaka iščeta za prihodnje šolsko leto snažno sobo z dobro oskrbo. Ponudbe na upravo lista pod „Primorca!“

Motorno kolo z vozičkom Rudge Multi s 3 prestavami prosti tek, voziček, Torpedo s steklom, vse skoraj novo, prodam za 20.000 Din. Moravec, Maribor, Slovenska 6.

Akviziterje agilne za Ljubljano Celje Maribor išče domača zavarovalna družba. Visoka provizija, event stalna plača Prijave na upravo lista pod »Agilni akviziterji«.

Znanja želi v svrho ženitve mlad trgovec z gospodično ali mladoo vdovo s premoženjem. Ponudbe, če mogoče s sliko, katera se pozneje vrne pod »št. 30«. na upravo lista

Stragarja, spretnega, samostojnega sprejme I. Jugoslovanska tvornica rinčic in kljukic v Stražišču pri Kranju.

Stražnico dobro ohranjeno, event. tudi novo se kupi. Ponudbe na I. jugoslovansko tvornico rinčic in kljukic in v Stražišču pri Kranju.

Blazine, žima morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvornica vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih Specijelna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! — Zahtevajte oferte in cenike!

Sena 20 vagonov po ceni 550· — K za 100 kg, franco Sladojevci, proda Gjuro Jelić, Sladojevci, p. Slatina.

Šentjanški premog se dobi po ugodnih cenah vsako množino. Prodajni urad šentjanškega premogokopa, Ljubljana, Krekov trg 10.

Najboljša kolesa pneumatiko in vse dele koles nudi po originalnih cenah zastopstvo tvrdke J. Goreo, M. R Plevel, v Preski pri Medvodah.

Kumno, janež, rdečo detelijico, semensko ajdo, lipovo cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje Sever & Co. Ljubljana, Volfova ul. 12.

Knjigovodja, bilancist, z večletno prakso išče službe. Cenj. ponudbe pod „Perfekten“ na upravo lista.

Dve sobarici, ena prva, ena druga, iščeta primernega mesta za takojšen nastop Kavcija na razpolago. Ponudbe pod „Sobarica“ na upravo lista

Učenec iz dobre rodbine in samo z dobrimi šolskimi spričevali, kateri bi stanoval pri starših ali sorodnikih se sprejme takoj ali koncem šolskega leta pri tvrdki R Srermecki, Celje

Auto osebni, Nesselsdorfer, zelo dober, lepa karoserija 15/45 H-P. 6 sedežev, se po ugodni ceni proda. Chvatal, Ljubljana, Martinova cesta 30.

Motor s 5 konjskih sil, 5·60 m transmisijonr (Rengschmirhengelager se proda Poizve se: Elsner Dravograd.

Hiša trinadstropna v sredini mesta Ljubljane se takoj proda Poizve se: Križevniška ul. št. 7/II.

Posestvo enonadstropno hišo, primerna za gostilno, 5 oralov zemlje. 2 orala sadovnjaka z mladim sadjem razne vrste, ¾ orala vinograda, 1¼ orala polja posejanega, 1 oral travnikov se proda s celokupnim inventarjem radi otpotovanja v Ameriko za ceno 325 000·— Din. Franjo Selimović, gostilna Amerika Lipik, Slavonija.

Gospodična poučuje klavir mlajše začetnice. Naslov v upravi lista.

Stanovanjska hiša v dobrem stanju s 4 sobami, nad 16 oralov zemlje, 15 minut od Maribora se proda. Za kupca stanovanje na razpolago. Cena 270.000 K. Dopisi Studenci pri Mariboru, Zrinjskega ulica št. 1.

Službo inkasanta, sluge ali kaj primernega iščem. Zmožen sem 6 jezikov v govoru in pisavi. Ponudbe prosim pod „Nujna pomoč“ na upravo lista

Dvonadstropna hiša na prometni cesti Maribora, z dobroidočo trgovino z mešanim blagom in dvoriščno hišico z velikim skladiščem se proda. Kupec dobi takoj stanovanje, trgovino in skladišče. Vicl, Maribor, Glavni trg 5.

Mlinar išče službe nadmlinarja, podmlinarja ali kot prvi mlinar na kakem večjem mlinu. Grem tudi za samostojnega na kak manjši mlin, ali pa vzamem primernega v najem

Zidarji in delavci se sprejmejo za akordna dela v Zagrebu. Kuhinja na razpolago, stanovanje brezplačno. Ponudbe na upravo lista.

Dva lepa (privatna) paviljona na Ljubljanskem velesejmu se prodasta. Pojasnila v velesejmski pisarni.

Izdaja in tiska »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani.